

STORTINGET

Innst. 167 L

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 44 L (2024–2025)

Innstilling fra næringskomiteen om Lov om statsforetak (statsforetakslova)

Til Stortinget

Sammendrag

Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet fremjar i proposisjonen forslag til ny lov om statsforetak (statsforetakslova). Lova vil erstatte lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak (statsforetaksloven).

I likskap med dagens lov vil også den nye lova bygge på aksjelova. Gjeldande rett blir for det meste videreført i lovframlegget, men lovføresegnene er utforma for å gjenspegle dei endringane som aksjelova har gjennomgått dei siste åra. I tillegg er lovføresegnene utforma kjønnsnøytralt og teknologinøytralt. Dei føresegnene som er særigne for statsforetaka, blir også videreførte i den nye lova. Bakgrunnen for lovframlegget er omtala i kapittel 2 i proposisjonen.

Formålet med lovframlegget er å sørge for at lova legg gode og tidsmessige rammer for verksemda til statsforetaka, og at lova er i tråd med utviklinga innan selskapslovgivinga. Statsforetaka som er oppretta i kraft av den eksisterande lova, blir videreførte i den nye lova. Dei åtte statsforetaka som finst i dag, er ganske ulike. I framlegget er lova derfor utforma fleksibelt slik at ho gir rom for å vareta spesielle behov for dei enkelte statsforetaka. Formålet med lova er omtala i kapittel 4 i proposisjonen.

Statsforetakslova blir også videreført som ei kort og oversiktleg lov som er lett å bruke. Sidan statsforetakslo-

va utelukkar andre offentlege eller private eigarar ved sida av staten, er til dømes omsynet til andre aksjonærar ikkje aktuelt. Lova er derfor utforma som ei kortare lov enn aksjelova.

Aksjelova har fleire føresegner som ikkje er relevante for statsforetaka i det heile teke, føresegner som i nokre situasjonar kan vere relevante, og fleire føresegner som alltid vil vere relevante. Departementet har derfor teke inn i lova dei føresegnene som får mykje å seie i praksis for den daglege verksemda, til dømes føresegner om leinga av føretaket.

Når det derimot gjeld meir spesielle reglar som berre unntaksvis vil ha noko å seie i praksis, har departementet i større grad valt å vise til aksjelova for å unngå at lova blir for omfattande. Dette gjeld til dømes meir spesielle spørsmål i samband med kapitaltilhøva til føretaket, reglar om føretaksendringar og føretakshendingar som oppløysing og avvikling av føretaket. Det er likevel slik at føresegnene i aksjelova er utvikla for og tilpassa andre føretak enn statsforetaka. Omtalen av føresegnene i aksjelova i proposisjonen er teken inn for å utvikle formålstenlege reglar for statsforetak, ikkje for å klargjere rettstilstanden for ordinære aksjeselskap eller statsaksjeselskap.

Lova gjeld berre for dei åtte statsforetaka som er oppretta i medhald av statsforetaksloven, og eventuelle nye statsforetak som blir oppretta i medhald av den nye statsforetakslova. Når det gjeld forholdet til anna lovgiving, blir føresegna om at forvaltningslova ikkje gjeld for statsforetak, og at statstilsettelova ikkje gjeld for dei tilsette i statsforetaka, videreførte. Forholdet til anna lovgiving er omtala i kapittel 5 i proposisjonen.

Den nye lova får ei formålsføresegn utforma med vekt på at lova skal leggje til rette for ei sakshandsaming tilpassa at føretaket berre kan eigast av staten. Lova skal

medverke til at statsføretak kan vareta sitt samfunnsoppdrag eller verksemda si på ein effektiv måte.

Styrings- og organisasjonsmønsteret til statsføretaka, som byggjer på tilnærma same modell som aksjeselskapa, har vist seg å vere tenleg. Staten som eigar har ikkje direkte mynde i den løpande forvaltninga og daglege drifta av føretaket, men utøver eigarmyndet sitt gjennom føretaksmøtet og elles innanfor dei rammene som lova fastset. Den løpande forvaltninga og daglege drifta av føretaket høyrer til under styret og administrerande direktør, som har høg grad av økonomisk og forretningsmessig handlefridom. Departementet foreslår i framlegg til ny lov å føre vidare denne hovudstrukturen, men foreslår fleire justeringar i tråd med endringar som har blitt gjennomførte i aksjelova. Det omfattar framlegg til endra føresegner om stifting av statsføretak, vedtekter, kapitalreglar, styre og administrerande direktør, bedriftsforsamling og føretaksmøte. Ein viser til kapittel 6 til 9 i proposisjonen.

I den gjeldande aksjelova er dei sentrale føresegnene om myndet og oppgåvene til styret bygde betydeleg ut og går no fram av aksjelova § 6-12 om forvaltninga av selskapet og § 6-13 om tilsynsansvaret som styret har. I framlegget til ny lov er føresegnene i statsføretakslova om myndet og oppgåvene til styret gjorde meir tydelege etter mønster av den gjeldande aksjelova.

Føresegnene som er særigne for statsføretaka, er føreslått vidareførte i den nye lova. Dette gjeld føresegna om at styret skal sende styreprotokollen til eigardepartementet og føresegna som krev at visse avgjerder skal leggast fram for eigardepartementet (føretaksmøtet) før avgjerda blir teken (framleggingsplikta). Det gjeld saker som har svært mykje å seie for formålet til føretaket eller som i vesentleg grad vil endre karakteren til verksemda. I tillegg gjeld framleggingsplikta ved avtale om deltaking i eit selskap eller eit anna samarbeidsforhold der føretaket har eit uavgrensa ansvar for dei samla forpliktingane den felles verksemda har, eller for delar av desse forpliktingane.

Forholdet som statsforetaksloven har til EU-/EØS-lovgivinga, vart grundig vurdert i samband med ESA-saka og endringa av lova i 2002. Departementet viser i proposisjonen til at ein ikkje har identifisert nye EØS-rettslege problemstillingar som skulle tilseie endringar i statsforetaksloven. Ein viser til kapittel 2.4 i proposisjonen.

Økonomiske og administrative konsekvensar er omtala i kapittel 15 i proposisjonen.

Sakens dokumenter er tilgjengelege på sakssiden på stortinget.no.

Komiteens behandling

Komiteen har invitert til å gi skriftlege høringsinnspill i saken, men mottok ingen høringsinnspill.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Tobias Hangaard Linge, Runar Sjøstad, Rune Støstad og Solveig Vitanza, fra Høyre, Nikolai Astrup, Olve Grotle, Sveinung Stensland og Lene Westgaard-Halle, fra Senterpartiet, Nils T. Bjørke, Jenny Klinge og lederen Erling Sande, fra Fremskrittspartiet, Sivert Bjørnstad og Bengt Rune Strifeldt, fra Sosialistisk Venstreparti, Kari Elisabeth Kaski, fra Rødt, Geir Jørgensen, fra Venstre, Alfred Jens Bjørlo, og fra Miljøpartiet De Grønne, Rasmus Hansson, slutter seg til regjeringens lovforslag.

Komiteen viser til at Stortingets instruks om Riksrevisjonens virksomhet i det vesentlige er opphevet, og at de siste gjenværende bestemmelsene oppheves 1. januar 2026. Det er på denne bakgrunn gjort en endring i ordlyden i lovens § 6-5.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Senterpartiet viser til Prop. 44 L (2024–2025) om ny lov om statsføretak. Dagens lov er fra 1991 og er basert på eldre regler i aksjeloven som ikke lenger er gjeldende. Disse medlemmer mener at statsforetakene har viktige oppgaver i samfunnet, blant annet å eie kritisk infrastruktur og forvalte våre felles naturressurser. Derfor er det viktig at loven oppdateres for å sikre statsforetakene gode og moderne rammevilkår.

Disse medlemmer viser til de åtte statsforetakene vi har i dag. Foretakene er ulike og løser forskjellige målsettinger for staten. Reglene i den nye loven er derfor utformet fleksibelt for å ivareta de ulike behovene foretakene måtte ha.

Disse medlemmer viser til lovforslaget, som blant annet inneholder regler om stifting av statsforetak, foretaksmøte, styre, daglig leder, omdanning av foretak og færre minstekrav til vedtektene. De særegne reglene for statsforetakene vil bli videreført i den nye loven. Disse medlemmer viser videre til at lovforslaget skal sikre teknologinøytralitet og kjønnsnøytralitet på en bedre måte enn dagens lov.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om statsforetak (statsforetakslova)

I

Kapittel 1. Innleiande føresegrer

§ 1-1 Formålet med lova

Lova skal leggje til rette for ei sakshandsaming som er tilpassa at statsforetak berre kan eigast av staten. Lova skal bidra til at statsforetak kan vareta samfunnsoppgavet sitt eller verksemda si på ein effektiv måte.

§ 1-2 Verkeområdet til lova

Lova gjeld for foretak som staten eig aleine, og som Kongen har bestemt at lova skal gjelde for, jf. § 2-1.

§ 1-3 Partsstilling

Eit statsforetak har sjølv rettar og forpliktingar, er part i avtalar med private og offentlege styresmakter og har partsstilling overfor domstolane og styresmaktene.

§ 1-4 Kva ansvar staten har for forpliktingane til foretaket

(1) Staten heftar ikkje overfor kreditorane for forpliktingane til foretaket.

(2) Staten pliktar ikkje å gjere innskot i foretaket, eventuelt konkursbuet til foretaket, utover det som følger av stiftingsdokumentet eller vedtak om å forhøge innskotskapitalen.

§ 1-5 Konsern

(1) Eit morforetak utgjer saman med eitt eller fleire dotterselskap eit konsern.

(2) Eit statsforetak er eit morforetak om det på grunn av avtale eller som eigar av aksjar eller selskapspartar har bestemmande innverknad over eit selskap. Eit statsforetak skal alltid reknast for å ha bestemmande innverknad over eit selskap når foretaket

- eig så mange aksjar eller partar i eit selskap at dei representerer fleirtalet av røystene i selskapet, eller
- har rett til å velje eller avsetje eit fleirtal av medlemene i styret til selskapet.

(3) Eit selskap som står i eit forhold som nemnt i andre ledd til eit morforetak, er å rekne som eit dotterselskap.

(4) Ved berekninga av røyserverttar og rettar til å velje eller avsetje styremedlemer skal rettar som morforetaket og dotterselskapa har, reknast med. Det same

gjeld rettar som nokon som handlar i sitt eige namn har, men som gjer det for morforetaket eller eit dotterselskap si rekning.

§ 1-6 Forholdet til anna lovgiving

Forvaltningsloven gjeld ikkje for statsforetak. Statsansatteloven gjeld ikkje for tilsette i statsforetak.

§ 1-7 Om lova kan fråvikast

Føresegnene i lova kan ikkje fråvikast i vedtektene med mindre det motsette er særskilt fastsett i lova.

§ 1-8 Utarbeiding og forvaltning av dokumentasjon

(1) Dokumentasjon som statsforetakslova krev at ein utarbeider, skal utarbeidast og forvaltast slik at informasjon ikkje går tapt og dokumentasjonen er tryggja som informasjonskjelder for samtid og ettertid. Dokumentasjonen skal vere i ei form som kan lesast og bli forstått, og vere tilgjengeleg frå Noreg.

(2) Krav i denne lova om at meldingar m.m. skal vere skriftlege, står ikkje i vegen for å bruke digitale løysingar.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærare føresegrer om oppbevaringstid for bestemte dokumenttypar, kva som er rekna som forsvarleg måte for utarbeiding og oppbevaring av dokument, og tryggningsnivået for signatur.

Kapittel 2. Stifting av statsforetak

§ 2-1 Vedtak om oppretting av statsforetaket

Kongen i statsråd gjer vedtak om oppretting av statsforetak og fastset kva departement som skal representere staten som eigar av foretaket. Vedtaket skal uttrykkeleg namngi foretaket som eit statsforetak som lova her skal gjelde for, jf. § 1-2.

§ 2-2 Stiftingsdokument

(1) Når det er gjort vedtak om å opprette statsforetaket, jf. § 2-1, skal departementet opprette eit datert og signert stiftingsdokument som inneheld ei tilvising til vedtaket, og som dessutan i det minste oppgir kva departementet har vedteke om

- vedtektene til foretaket
- styret til foretaket, irekna kven som skal vere styreleiar
- revisor for foretaket
- eventuelt innskot i anna enn pengar, jf. § 2-4.

(2) Statsforetaket er rekna som stifta når stiftingsdokumentet er oppretta og signert.

§ 2-3 Minstekrav til og endring av vedtektene

(1) Vedtektene til statsforetaket skal minst opplyse om

- foretaksnamnet til statsforetaket

- b. verksemda til statsføretaket
 - c. staten sitt innskot i statsføretaket
 - d. kva saker som skal handsamast på det ordinære føretaksmøtet.
- (2) Føretaksmøtet vedtek endringar i vedtektene.

§ 2-4 Innskot med andre egedelar enn pengar

Er innskotet frå staten andre formuesverdiar enn pengar, skal stiftingsdokumentet oppgi kva som skal skytast inn, og verdien av innskotet. Innskotet kan ikkje overførast til eit høgare beløp enn det blir anteke å kunne oppførast med i balansen til føretaket. Tidspunktet for verdsetjinga kan tidlegast vere fire veker før stiftinga av føretaket, jf. § 2-2. Ei stadfesting frå revisor om at innskotet ikkje er verdsett høgare enn tillate etter andre punktum, skal leggjast ved stiftingsdokumentet.

§ 2-5 Registrering i Føretaksregisteret

(1) Statsføretaket skal meldast til Føretaksregisteret innan tre månader etter at stiftingsdokumentet er signert.

(2) Før statsføretaket blir meldt til Føretaksregisteret, skal innskotet frå staten, jf. § 2-3 bokstav c, vere ytt fullt ut. Resultatet av teknisk bistand, forskings- og utviklingsarbeid m.m. skal òg vere stilt til rådvelde for statsføretaket. I meldinga til Føretaksregisteret skal det opplyst om at statsføretaket har fått innskotet. Dette skal stadfestast av revisor. Skal innskotet berre gjerast opp i pengar, kan stadfestinga gjerast av eit finansføretak, ein advokat eller ein statsautorisert rekneskapsfører.

(3) Er statsføretaket ikkje meldt til Føretaksregisteret innan fristen går ut, kan registreringa ikkje skje. Forpliktingane staten har etter stiftingsdokumentet, er da ikkje lenger bindande. Det same gjeld om registreringa blir nekta på grunn av feil som ikkje kan rettast.

§ 2-6 Rettar og forpliktingar før registreringa i Føretaksregisteret

(1) Før statsføretaket er registrert, kan føretaket sjølv ikkje erverve andre rettar og pådra seg andre forpliktingar overfor tredjepersonar enn dei som følger av stiftingsdokumentet eller av lov.

(2) For forpliktingar m.m. som er pådregne føretaket før registreringa, gjeld aksjeloven § 2-20 andre og tredje ledd tilsvarande.

Kapittel 3. Kapitalen til føretaket. Utdelingar frå føretaket

§ 3-1 Krav om forsvarleg eigenkapital og likviditet

Føretaket skal til kvar tid ha ein eigenkapital og ein likviditet som er forsvarleg ut frå risikoen ved og omfanget av verksemda i føretaket.

§ 3-2 Handleplikt ved tap av eigenkapital m.m.

(1) Reknar ein med at eigenkapitalen er lågare enn forsvarleg ut frå risikoen ved og omfanget av verksemda i statsføretaket, skal styret straks handsame saka og varsle departementet. Departementet skal innan rimeleg tid etter at det har motteke varselet, kalle inn til føretaksmøte. Styret skal gi føretaksmøtet ei utgreiing om den økonomiske stillinga til føretaket. Dersom statsføretaket ikkje har ein forsvarleg eigenkapital i samsvar med § 3-1, skal styret i føretaksmøtet foreslå tiltak for å rette på dette.

(2) Om styret ikkje finn grunnlag for å foreslå tiltak som nemnde i første ledd fjerde punktum, eller om slike tiltak ikkje lét seg gjennomføre, skal styret foreslå å løyse opp føretaket.

§ 3-3 Forhøging av innskotskapitalen ved nyinnbetaling

(1) Etter at statsføretaket er registrert i Føretaksregisteret, kan føretaksmøtet vedta å auke innskotet frå staten ved innbetaling av ny kapital.

(2) Styret kan foreslå forhøging av innskotskapitalen ved nyinnbetaling. Styret skal grunngi eit slikt framlegg og gi ei kort utgreiing om forhold som ein må leggje vekt på når innskotet frå staten skal forhøgjast. Dersom føretaksmøtet ikkje skal handsame årsrekneskapen samtidig, skal utgreiinga også omfatte hendingar som har inntreft etter siste balansedag, og som er av vesentleg betydning for statsføretaket.

(3) Det skal gå fram av møteprotokollen kor mykje innskotet skal forhøgjast med. Er innskotet frå staten andre formuesverdiar enn pengar, skal protokollen oppgi kva staten skal skyte inn, og verdien av innskotet. Innskotet kan ikkje overførast til eit høgare beløp enn det blir anteke å kunne oppførast med i balansen til føretaket. Styret skal sørgje for å utarbeide ei forklaring for verdsetjinga, som minst opplyser om dei prinsippa ein har følgd ved vurderinga av dei verdiane føretaket skal overta. Tidspunktet for verdsetjinga kan tidlegast vere fire veker før vedtaket til føretaksmøtet. Ei stadfesting frå revisor om at innskotet ikkje er verdsett høgare enn det tredje punktum tillet, skal følge som vedlegg til protokollen.

§ 3-4 Registrering av forhøging av innskotskapitalen i Føretaksregisteret

(1) Vedtaket om å forhøge innskotskapitalen skal meldast til Føretaksregisteret innan tre månader etter at føretaksmøtet har gjort vedtaket. Er forhøginga ikkje meldt til Føretaksregisteret innan fristen har gått ut, kan ho ikkje registrerast. Forpliktinga staten har til å gjere innskotet, er da ikkje lenger bindande. Det same gjeld

om registreringa blir nekta på grunn av feil som ein ikkje kan rette.

(2) Før forhøginga av innskotskapitalen blir meld til Føretaksregisteret, skal innskotet vere ytt fullt ut. § 2-5 andre ledd andre til femte punktum gjeld tilsvarande.

(3) Forhøginga er å rekne som gjennomført når ho er registrert i Føretaksregisteret.

§ 3-5 Forhøging av innskotskapitalen utan nyinnbetaling

(1) Føretaksmøtet kan vedta å forhøge innskotet frå staten i statsføretaket ved å overføre frå midlane statsføretaket kan nytte til utdeling av utbyte etter § 3-8, til innskotskapitalen. Det skal gå fram av møteprotokollen kor mykje innskotet skal forhøgast med.

(2) Forhøginga av innskotskapitalen skal meldast til Føretaksregisteret. Forhøginga er å rekne som gjennomført når ho er registrert i Føretaksregisteret.

§ 3-6 Utdelingar frå føretaket m.m.

(1) Utdeling av midlar frå føretaket til staten som eigar kan berre skje etter reglane om utbyte, nedsetjing av innskotskapitalen til staten, fusjon eller fisjon av føretaket og tilbakebetaling etter oppløysing.

(2) Som utdeling reknar ein alle former for overføring av verdiar som direkte eller indirekte kjem staten som eigar av føretaket til gode. Verdien skal bereknast etter balanseført verdi.

(3) Departementet kan i forskrift fastsetje at ein annan verdi kan leggjast til grunn for ei nærare angitt utdeling.

§ 3-7 Ulovlege utdelingar

Er det utdelt midlar frå føretaket i strid med føresegnene i lova, skal staten eller andre som har teke imot utdelinga, føre tilbake det som er motteke.

§ 3-8 Utbyte

Føretaket kan berre dele ut utbyte så langt det etter utdelinga har att netto eigedelar som gir dekning for innskotskapitalen til føretaket. Berekinga skal gjerast på grunnlag av balansen i den siste godkjende årsrekneskapen til føretaket, men det er den registrerte innskotskapitalen på vedtakstidspunktet som skal leggjast til grunn. Aksjeloven § 8-1 tredje og fjerde ledd gjeld tilsvarande.

§ 3-9 Vedtak om utbyte

Føretaksmøtet gjer vedtak om utdeling av utbyte etter at styret har gjort framlegg om utdeling eller annan bruk av overskot. Føretaksmøtet er ikkje bunde av framlegget frå styret om utdeling av utbyte.

§ 3-10 Nedsetjing av innskotskapitalen

(1) Føretaksmøtet kan vedta å setje ned innskotskapitalen til staten. Det beløpet innskotskapitalen skal setjast ned med, kan berre brukast til

- dekning av tap som ein ikkje kan dekkje på annan måte
- tilbakebetaling til staten
- overføring til fond.

(2) Det skal gå fram av møteprotokollen kor mykje innskotet skal setjast ned med, og kva det skal brukast til. Dersom det i samband med nedsetjinga skal skje utdelingar til staten med større beløp enn nedsetjingsbeløpet, skal dette høgare beløpet og korleis det skal dekkjast, gå fram av vedtaket til føretaksmøtet.

§ 3-11 Bereking av tap. Krav til eigenkapital m.m.

(1) Ved berekinga av kva føretaket har i tap etter § 3-10 første ledd bokstav a, skal balansen i årsrekneskapen som sist vart godkjend, leggjast til grunn.

(2) Vedtak som nemnt i § 3-10 første ledd bokstav b og c kan ikkje gjelde større beløp enn at føretaket etter nedsetjinga har att netto eigedelar som dekkjer innskotskapitalen til føretaket. Berekinga skal skje på grunnlag av balansen i årsrekneskapen som sist vart godkjend, men det er den registrerte innskotskapitalen på vedtakstidspunktet som skal leggjast til grunn. Aksjeloven § 8-1 tredje og fjerde ledd gjeld tilsvarande.

§ 3-12 Registrering av nedsetjing av innskotskapitalen i Føretaksregisteret m.m.

(1) Vedtaket om å setje ned innskotskapitalen skal meldast til Føretaksregisteret innan to månader etter at føretaksmøtet har gjort vedtaket. Er nedsetjinga ikkje meld til Føretaksregisteret innan fristen, fell nedsetjinga av innskotskapitalen bort.

(2) Aksjeloven §§ 12-5 og 12-6 om når nedsetjinga tek til å gjelde, gjeld tilsvarande.

§ 3-13 Avtalar mellom statsføretaket og medlemmer av leiinga i statsføretaket

(1) Føretaksmøtet skal godkjenne avtalar mellom føretaket og ein styremedlem eller dagleg leiar når yttinga til føretaket på det tidspunktet avtalen blir inngått, har ein verdi som er lik eller større enn to gonger grunnbeløpet i folketrygda. Det same gjeld avtalar mellom føretaket og

- ein nærstående til ein styremedlem eller dagleg leiar
- ein som handlar etter avtale med ein styremedlem eller dagleg leiar.

Ved vurderinga av kven som er nærstående etter andre punktum bokstav a, gjeld aksjeloven § 1-5 første ledd tilsvarande.

(2) Styret skal sørgje for at avtalen blir greidd ut. Allmennaksjeloven § 3-14 gjeld tilsvarande.

(3) Ein avtale som er inngått i strid med første ledd, er ikkje bindande for føretaket om føretaket godtgjer at medkontrahenten forstod eller burde ha forstått at føretaksrådet ikkje har godkjent avtalen. Utdeling etter ein avtale som ikkje bind føretaket etter første punktum, skal tilbakeførast. Aksjeloven § 3-7 andre ledd gjeld tilsvarende.

(4) Føresegnene i denne paragrafen gjeld ikkje

- a. avtale som blir inngått som ledd i den vanlege verksemda i føretaket, og som er grunna på vanlege forretningsmessige vilkår og prinsipp
- b. avtale om løn og godtgjersle til dagleg leiar og avtale som nemnd i § 5-9.

§ 3-14 *Konserninterne transaksjonar*

Aksjeloven § 3-9 første og andre ledd om konserninterne transaksjonar gjeld tilsvarende i konsern der eit statsføretak er morføretak, jf. § 1-5.

Kapittel 4. Føretaksrådet

§ 4-1 *Myndet til føretaksrådet*

Gjennom føretaksrådet utøver departementet det øvste myndet i føretaket. Departementet kan ikkje utøve eigarmyndet i føretaket på annan måte enn i føretaksrådet.

§ 4-2 *Retten og plikta leiinga har til å delta i føretaksrådet*

(1) Styreleiar og dagleg leiar skal delta i føretaksrådet. Ved gyldig forfall skal det peikast ut ein vara i staden. Andre styremedlemmer kan delta i føretaksrådet.

(2) Styremedlemmer og dagleg leiar har rett til å uttale seg i føretaksrådet.

§ 4-3 *Ordinært føretaksråd*

(1) Innan seks månader etter utgangen av kvart rekneskapsår skal det haldast ordinært føretaksråd.

(2) På det ordinære føretaksrådet skal følgjande saker handsamast og vedtakast:

- a. godkjenning av årsrekneskapsrapporten og eventuell årsmelding, inklusive utdeling av utbytte
- b. andre saker som etter lova eller vedtektene høyrer under føretaksrådet.

(3) Årsrekneskapsrapporten, årsmeldinga og revisjonsmeldinga skal leggjast ved innkallinga til det ordinære føretaksrådet.

§ 4-4 *Ekstraordinært føretaksråd*

(1) Departementet kan avgjere at det skal kallast inn til ekstraordinært føretaksråd.

(2) Departementet skal kalle inn til ekstraordinært føretaksråd dersom styret eller revisor skriftleg krev det for å få handsama eit bestemt angitt emne. Departe-

mentet skal sørge for at føretaksrådet blir halde innan ein månad etter at kravet er sett fram.

§ 4-5 *Mynde til å kalle inn til føretaksråd og krav til innkallinga*

(1) Departementet kallar inn til føretaksråd ved skriftleg melding til alle styremedlemmene, dagleg leiar og revisoren i føretaket.

(2) Innkallinga skal vere send seinast éi veke før møtet, om ikkje kortare varsel i særlege tilfelle er påtrengjande nødvendig.

(3) Innkallinga skal opplyse om tid og stad for møtet, om møteforma og eventuelt om framgangsmåten for å delta digitalt. I innkallinga skal dei sakene som skal handsamast i møtet, vere klart oppgitt. Framlegg om å endre vedtektene skal også gå klart fram av innkallinga.

(4) Føretaksrådet kan ikkje gjere vedtak i andre saker enn dei som er oppgitt i innkallinga, med mindre alle styremedlemmene og dagleg leiar samtykkjer i det.

§ 4-6 *Opplysningsplikta til leiinga*

(1) Departementet kan krevje at styremedlemmer og dagleg leiar på føretaksrådet gir tilgjengelege opplysningar om forhold som kan innverke på vurderinga av

- a. godkjenninga av årsrekneskapsrapporten og årsmeldinga
- b. saker som er presenterte for føretaksrådet til avgjerd
- c. den økonomiske stillinga i føretaket, inklusive verksemda i andre selskap som føretaket deltek i, og andre saker som føretaksrådet skal handsame, med mindre dei opplysningane som krevst, vil valde føretaket uforholdsmessig skade.

(2) Dersom leiinga må innhente opplysningar, slik at svar ikkje kan bli gitt på føretaksrådet, skal leiinga sende skriftleg svar til departementet innan to veker etter møtet.

§ 4-7 *Møteleiing og protokoll*

(1) Føretaksrådet blir leidd av styreleiaren om ikkje departementet bestemmer at nokon annan skal leie møtet.

(2) Møteleiaren skal sørge for at det blir ført protokoll for føretaksrådet. Avgjerda til føretaksrådet og kven som deltok på møtet, skal gå fram av protokollen. Er nokon av styremedlemmene eller dagleg leiar ueinige i avgjerda til føretaksrådet, skal oppfatninga deira først inn i protokollen.

(3) Møteleiaren og ein annan person som blir vald blant møtedeltakarane, skal signere protokollen.

(4) Protokollen skal oppbevarast på forsvarleg vis i heile levetida til føretaket.

Kapittel 5. Styre og dagleg leiar

I. Krav om styre og dagleg leiar. Val av styre, tenestetid m.m.

§ 5-1 Samansetjinga av styret m.m.

(1) Føretaket skal ha eit styre med minst tre medlemmer. I føretak der dei tilsette har styrerepresentasjon, jf. § 5-3, skal styret ha minst fem medlemmer.

(2) Berre myndige personar kan vere styremedlemmer. Dagleg leiar kan ikkje vere medlem av styret.

(3) Føretaksmøtet vel styremedlemene, som også avgjer om det skal veljast varamedlemmer. Første punktum gjeld ikkje styremedlemmer som dei tilsette skal velje etter § 5-3.

(4) Føretaksmøtet vel styreleiar.

(5) Reglane i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjeld tilsvarende.

§ 5-2 Dagleg leiar

Føretaket skal ha ein dagleg leiar som styret tilset. Styret fastset løna til dagleg leiar og andre tilsetjingsvilkår. Vedtak om å seie opp eller gi avskil til dagleg leiar blir gjort av styret.

§ 5-3 Retten tilsette har til å velje styremedlemmer

(1) I føretak med fleire enn 30 tilsette kan eit fleirtal av dei tilsette krevje at ein styremedlem og ein observatør med varamedlemmer skal veljast av og blant dei tilsette.

(2) I føretak med fleire enn 50 tilsette kan eit fleirtal av dei tilsette krevje at inntil ein tredel og minst to av styremedlemene med varamedlemmer skal veljast av og blant dei tilsette.

(3) I føretak med fleire enn 200 tilsette skal dei tilsette velje éin styremedlem med varamedlem eller to observatørar med varamedlemmer i tillegg til den representasjonen som følger av andre ledd.

(4) Kongen kan gi forskrift om berekninga av talet på tilsette, inklusive om bruk av gjennomsnittstal. Kongen kan også gi forskrift om valet av styremedlemmer, inklusive om vilkår for røysterett og valførleik, om valmåten og om avgjerd ved tvistar om valet, og om bortfall av verv som styremedlem. Kongen kan i forskrifta eller ved enkeltvedtak gjere unntak frå første, andre eller tredje ledd.

§ 5-4 Retten tilsette har til å velje styremedlemmer i konsernforhold

(1) Når eit statsføretak er morføretak i eit konsern, kan konsernet inngå skriftleg avtale med eit fleirtal av dei tilsette i konsernet eller med éin eller fleire lokale fagforeiningar som representerer eit fleirtal av dei tilsette i konsernet, om at dei tilsette i konsernet ved at § 5-4 kjem i bruk, skal reknast som tilsette i føretaket.

(2) Når eit statsføretak er morføretak i eit konsern, og det ikkje er inngått avtale etter første ledd, kan Kong-

en etter søknad frå konsernet, eit fleirtal av dei tilsette i konsernet eller éin eller fleire lokale fagforeiningar som representerer eit fleirtal av dei tilsette i konsernet, bestemme at ved bruken av § 5-3 skal dei tilsette i konsernet reknast som tilsette i føretaket.

(3) Første og andre ledd gjeld tilsvarende når eit statsføretak tilhøyrrer ei gruppe av føretak som er knytte saman gjennom ei felles leiding.

(4) Kongen kan ved enkeltvedtak eller i forskrift bestemme at paragrafen her skal gjelde for delar av eit konsern eller ei slik gruppe.

§ 5-5 Tenestetida til styremedlemmer

(1) Styremedlemmer tenestegjer i to år. Vedtektene kan fastsetje ei kortare eller lengre tenestetid, men ikkje lengre tid enn fire år. Ved suppleringsval kan vedtektene fastsetje kortare tenestetid.

(2) Tenestetida blir rekna frå valet når ikkje noko anna er bestemt. Ho stansar ved avslutninga av det ordinære føretaksmøtet i det året tenestetida går ut, dersom ikkje noko anna er bestemt.

(3) Sjølv om tenestetida er ute, skal styremedlemmen bli ståande i vervet inntil ein ny medlem er vald.

(4) Første og andre ledd gjeld ikkje styremedlemmer som er valde etter § 5-3, jf. § 5-4.

§ 5-6 Avgang og avsetjing før tenestetida tek slutt

(1) Ein styremedlem har rett til å gå av før tenestetida er ute. Styret og departementet skal ha rimeleg førehandsvarsel.

(2) Føretaksmøtet kan når som helst gjere vedtak om å avsetje ein styremedlem. Dette gjeld likevel ikkje ein styremedlem som er vald etter § 5-3, jf. § 5-4.

§ 5-7 Suppleringsval

Blir vervet for ein styremedlem avslutta før tenestetida er ute, skal resten av styret varsle føretaksmøtet om at styrevervet har opphørrt. Dersom det ikkje finst varamedlem, skal føretaksmøtet velje ein ny styremedlem for resten av tenestetida. Det same gjeld om ein styremedlem blir fråteken rettsleg handleevne eller blir sett i konkurskarantene etter konkursloven §§ 142 og 143. Val av ny styremedlem kan utsetjast til neste ordinære føretaksmøte dersom styret framleis er vedtaksført.

§ 5-8 Varamedlemmer og observatørar

Føresegnene i lova her om styremedlemmer gjeld tilsvarende for varamedlemmer og observatørar så langt dei passar.

§ 5-9 Godtgjersle

Føretaksmøtet fastset godtgjersle til styremedlemmer, varamedlemmer og observatørar. Ved konkurs fell retten til godtgjersle bort frå konkursopninga.

II. Oppgåvene til leiinga, sakshandsaming m.m.

§ 5-10 Forvaltninga av føretaket

(1) Forvaltninga av føretaket høyrer under styret. Styret skal sørgje for forsvarleg organisering av verksemda.

(2) Styret skal fastsetje planar og budsjett for verksemda til føretaket. Styret kan også fastsetje retningslinjer for verksemda.

(3) Styret skal halde seg orientert om gjennomføringa av formålet og den økonomiske stillinga til føretaket. Styret pliktar å sjå til at verksemda, rekneskapen og formuesforvaltninga til føretaket blir kontrollert på forsvarleg vis.

(4) Styret set i verk dei undersøkingane det finn nødvendig for å kunne utføre oppgåvene sine. Styret skal setje i verk slike undersøkingar dersom éin eller fleire av styremedlemene krev det.

§ 5-11 Særlege avgrensingar i myndet til styret m.m.

(1) Før styret gjer vedtak i saker som ein reknar med kan ha vesentleg betydning for formålet til føretaket, eller som i vesentleg grad vil endre karakteren til verksemda, skal saka leggjast fram skriftleg for departementet. Vedtektene kan fastsetje nærare reglar om kva saker som skal leggjast fram for departementet etter første punktum.

(2) I vedtektene kan det fastsetjast reglar om høvet til og avgrensingar føretaket har for å ta opp lån og stille garantiar. For avtalar som er i strid med slike vedtektsføresegner, gjeld § 5-32.

(3) Styret kan ikkje utan samtykke frå føretaksmøtet inngå avtale om deltaking i eit selskap eller eit anna samarbeidsforhold der føretaket har eit uavgrensa ansvar for dei samla forpliktingane den felles verksemda har, eller for delar av desse forpliktingane.

§ 5-12 Tilsynsansvaret til styret

(1) Styret skal føre tilsyn med den daglege leiinga og verksemda til føretaket elles.

(2) Styret kan fastsetje instruks for den daglege leiinga.

§ 5-13 Dagleg leiing

(1) Dagleg leiar står for den daglege leiinga av verksemda til føretaket og skal følge dei retningslinjene og påleggja styret har gitt.

(2) Den daglege leiinga omfattar ikkje saker som etter forholda til føretaket er av uvanleg art eller stor betydning.

(3) Dagleg leiar kan elles avgjere ei sak etter fullmakt frå styret i det enkelte tilfellet eller når det ikkje går å vente på vedtaket frå styret utan vesentleg ulempe for føretaket. Styret skal snarast underrettast om avgjerda.

(4) Dagleg leiar skal sørgje for at rekneskapen til føretaket er i samsvar med lover og forskrifter, og at formuesforvaltninga er ordna på forsvarleg vis.

§ 5-14 Pliktene dagleg leiar har overfor styret

(1) Dagleg leiar skal minst kvar fjerde månad orientere styret om verksemda til føretaket, inklusive om gjennomføringa av formålet til føretaket og om stillinga og resultatutviklinga til føretaket.

(2) Styret kan til kvar tid krevje at dagleg leiar gir styret ei nærare utgreiing om bestemte saker. Slik utgreiing kan også den enkelte styremedlemene krevje.

§ 5-15 Forholdet mellom dotterselskap og morføretak

(1) Styret i eit dotterselskap har plikt til å gi styret i morselskapet opplysningar som er nødvendige for å vurdere stillinga til konsernet og resultatet av verksemda til konsernet.

(2) Morselskapet skal underrette styret i eit dotterselskap om forhold som kan ha betydning for konsernet som heilskap. Morselskapet skal også underrette styret i dotterselskapet om avgjerder som kan ha betydning for dotterselskapet, før morselskapet tar ei endeleg avgjerd.

§ 5-16 Krav om gjelds- og konkurshandsaming

(1) Krav om gjeldsforhandling eller konkurshandsaming for føretaket kan berre setjast fram av styret.

(2) Under konkurshandsaming representerer styret føretaket som konkursskuldnar.

§ 5-17 Sakshandsaminga til styret

(1) Styret skal handsame saker i møte, med mindre styreleiaren finn at saka kan leggjast fram skriftleg eller handsamast på annan måte. Handsamingsmåten skal vere forsvarleg.

(2) Styreleiaren skal sørgje for at styremedlemene om mogleg kan delta i ei samla handsaming av dei sakene som skal handsamast. Kvar styremedlem og dagleg leiar kan krevje at saka blir handsama i møte. Dersom ei sak skal handsamast i møte, bestemmer styreleiaren møteforma. Meir enn halvdel av medlemene i styret kan likevel krevje at møtet blir halde som fysisk eller digitalt møte.

(3) Styreleiaren leier styrehandsaminga. Deltek verken styreleiaren eller varaleiaren, vel styret ein leiar for styrehandsaminga.

(4) Dagleg leiar har rett og plikt til å delta og til å uttale seg når styret handsamar saker, med mindre styret har bestemt anna i den enkelte saka.

§ 5-18 Krav om styrehandsaming m.m.

(1) Styreleiaren skal sørgje for handsaming av aktuelle saker som høyrer inn under styret.

(2) Styremedlemene og dagleg leiar kan krevje at styret handsamar bestemte saker.

§ 5-19 *Førebuing av saker*

(1) Dagleg leiar førebur saker som styret skal handsame, i samråd med styreleiaren.

(2) Ei sak skal førebuast og leggjast fram slik at styret har eit tilfredsstillande grunnlag for handsaminga.

§ 5-20 *Varsel om styrehandsaming*

Styrehandsaming skal varslast på tenleg måte og med nødvendig frist.

§ 5-21 *Styreinstruks*

(1) I føretak der dei tilsette har representasjon i styret, skal styret fastsetje ein styreinstruks som gir nærare reglar om arbeidet og sakshandsaminga til styret.

(2) Instruksen skal mellom anna innehalde reglar om kva saker styret skal handsame, kva arbeidsoppgåver dagleg leiar har, og kva plikter dagleg leiar har overfor styret. Instruksen skal også innehalde reglar for innkalling og møtehandsaming.

(3) Kongen kan gi forskrift om styreinstruks.

§ 5-22 *Når styret kan gjere vedtak*

(1) Styret kan gjere vedtak når meir enn halvdelen av medlemene er til stades eller deltek i styrehandsaminga, om ikkje strengare krav er fastsette i vedtektene.

(2) Styret kan likevel ikkje gjere vedtak utan at alle styremedlemene, om det er mogleg, er gitt høve til å delta i handsaminga av saka.

(3) Melder nokon forfall, og det finst varamedlem, skal varamedlemer innkallast.

§ 5-23 *Alminnelege fleirtalskrav*

(1) Eit styrevedtak krev at fleirtalet av dei styremedlemene som er med på handsaminga av ei sak, har røysta for. Ved likt røystetal gjeld det som møteleiaren har røysta for. Dei som har røysta for eit framlegg som inneber ei endring, må likevel alltid utgjere meir enn ein tredel av alle styremedlemene i føretaket.

(2) Strengare røystereglar kan fastsetjast i vedtektene.

§ 5-24 *Fleirtalskrav ved val og tilsetjingar*

(1) Ved val og tilsetjingar er den som får flest røyster, å rekne som vald eller tilsett. Styret kan på førehand bestemme at det skal haldast ny avrøysting dersom ingen får fleirtal av dei gitte røystene.

(2) Står røystetalet likt ved val av dagleg leiar, gjeld det som møteleiaren har røysta for.

(3) Strengare røystereglar kan fastsetjast i vedtektene.

§ 5-25 *Inhabilitet*

Ein styremedlem må ikkje delta i handsaminga eller ved avgjerda av spørsmål som har så mykje å seie for eigen del eller for nokon nærstående at medlemen må reknast for å ha framstående personleg eller økonomisk

særinteresse i saka. Det same gjeld for dagleg leiar. Ak-sjeloven § 1-5 første ledd gjeld tilsvarande for kven som skal reknast som nærstående.

§ 5-26 *Misbruk av posisjon i føretaket*

(1) Styret og andre som etter §§ 5-29 til 5-31 representerer føretaket, må ikkje gjere noko som er eigna til å gi nokon ein urimeleg fordel til skade for føretaket.

(2) Styret og dagleg leiar skal ikkje rette seg etter vedtak av føretaksmøtet eller eit anna føretaksorgan dersom vedtaket strir mot lov eller mot vedtektene til føretaket.

§ 5-27 *Forbod mot å ta imot gåver m.m.*

(1) Dei som er tilsette eller har tillitsverv i føretaket, skal ikkje for seg eller andre ta imot gåver, provisjonar, tenester eller andre ytingar frå andre enn føretaket som er eigna til, eller av givaren meinte, å påverke handlingane deira for føretaket. Det same gjeld gåver m.m. som det er forbode å ta imot etter instruks frå føretaksmøtet eller styret.

(2) Gåver, tenester eller andre ytingar som er nemnde i første ledd, kan heller ikkje takast imot av ektefellen til vedkomande, av ein person som vedkomande lever saman med, eller av eit selskap der ein person som nemnd i første ledd, aleine eller samla har bestemmande innverknad over verksemda.

(3) Den som har teke imot ei yting i strid med forbodet i paragrafen her, pliktar å betale føretaket eit beløp som svarer til verdien av det som urettmessig er motteke.

§ 5-28 *Styreprotokoll*

(1) Det skal førast protokoll over styrehandsaminga. Protokollen skal minst opplyse om tid og stad, deltakarar, handsamingsmåte og vedtak frå styret. Det skal gå fram at sakshandsaminga oppfyller krava i § 5-22.

(2) Er ikkje vedtaket til styret einrøystes, skal protokollen opplyse om kven som har røysta for og imot. Når styremedlemer eller dagleg leiar ikkje er einige i eit vedtak, kan dei krevje å få oppfatninga si ført inn i protokollen.

(3) Alle medlemene som har delteke i styrehandsaminga, skal signere protokollen.

(4) Protokollen skal snarast, og seinast fjorten dagar etter at styreprotokollen er godkjend av styret, sendast til departementet.

(5) Protokollen skal oppbevarast på forsvarleg vis i heile levetida til føretaket.

III. Forholda til føretaket utetter

§ 5-29 *Representasjon utetter*

Styret representerer føretaket utetter og teiknar føretaksnamnet til føretaket.

§ 5-30 Fullmakt til å teikne føretaksnamnet til føretaket

(1) Styret kan gi styremedlemer eller dagleg leiar rett til å teikne føretaksnamnet til føretaket. Slik fullmakt kan fastsetjast i vedtektene, som også kan avgrense myndet styret har til å gi rett til å teikne føretaksnamnet til føretaket.

(2) Retten til å teikne føretaksnamnet til føretaket kan når som helst kallast tilbake. Styret kan kalle tilbake vedtektsfesta fullmakt når ein ikkje kan vente på vedtak frå føretaksmøtet utan å valde føretaket skade.

§ 5-31 Representasjonen til dagleg leiar utetter

Dagleg leiar representerer føretaket utetter i saker som inngår i den daglege leiinga.

§ 5-32 Overskriding av mynde

Har nokon som representerer føretaket utetter etter reglane i §§ 5-29 til 5-31, ved disposisjon på vegner av føretaket gått ut over myndet sitt, er disposisjonen ikkje bindande for føretaket når føretaket godtgjer at medkontrahtenten forstod eller burde ha forstått at myndet vart overskride, og det ville vere uheiderleg å gjere disposisjonen gjeldande.

§ 5-33 Manglar ved val av styreleiar eller tilsetjing av dagleg leiar

Etter at val av styremedlem eller tilsetjing av dagleg leiar er registrert i Føretaksregisteret, kan manglar ved valet eller tilsetjinga ikkje påkallast overfor ein tredjepart, med mindre føretaket godtgjer at tredjeparten kjente til mangelen.

Kapittel 6. Revisjon

I. Revisjon

§ 6-1 Føretaksrevisjon

(1) Eit statsføretak er revisjonspliktig etter revisorloven.

(2) Eit statsføretak skal ha minst ein statsautorisert revisor.

(3) Føretaksmøtet vel revisor og godkjenner også godtgjersla til revisor.

(4) I statsføretak som har plikt til å utarbeide berekraftsrapportering etter regnskapsloven § 2-3, skal revisor også attestere berekraftsrapporteringa. Føretaksmøtet kan i staden velje ein annan revisor eller ein uavhengig tilbydar av attestasjonstenester til å attestere berekraftsrapporteringa dersom det er tillate etter revisorloven § 1-3.

(5) Styret skal kvart år ha eit møte med revisor utan at dagleg leiar eller andre frå den daglege leiinga deltek. Aksjeloven § 7-5 a gjeld tilsvarande.

§ 6-2 Opphøyr av oppdraget til revisor. Nyval av revisor

Aksjeloven § 7-2 om opphøyr av oppdraget til revisor og § 7-3 første ledd om nyval av revisor gjeld tilsvarande.

§ 6-3 Revisjonsmelding

Revisor skal for kvart rekneskapsår gi ei revisjonsmelding til føretaksmøtet. Styret skal ha fått revisjonsmeldinga seinast to veker før det ordinære føretaksmøtet.

§ 6-4 Retten og plikta revisor har til å delta i føretaksmøtet

Revisor skal delta i føretaksmøtet når dei sakene som skal handsamast, er av ein slik art at dette må rekast som nødvendig. I tillegg har revisor rett til å delta i føretaksmøtet. Deltakinga kan skje digitalt, med mindre styret krev at revisor deltek fysisk.

II. Riksrevisjonens kontroll

§ 6-5 Riksrevisjonens kontroll

Riksrevisjonen fører kontroll med forvaltninga av interessene til staten og kan gjere undersøkingar m.m. i føretaket og dei heileigde dotterselskapa til føretaket etter lov om Riksrevisjonen.

Kapittel 7. Føretaksendringar m.m.

§ 7-1 Fusjon (samanslåing) med anna statsføretak

(1) Kongen i statsråd kan gjere vedtak om at eit statsføretak (det overtakande føretaket) skal overta eigedelane, rettane og forpliktingane til eit anna statsføretak (det overdragande føretaket) som heilskap.

(2) Når det er gjort vedtak etter første ledd, skal styra i føretaka som skal slåast saman, utarbeide ein felles fusjonsplan. Fusjonen blir vedteken ved at føretaksmøta i føretaka godkjenner fusjonsplanen. Føresegnene i aksjeloven §§ 13-6, 13-9, 13-11 og 13-13 til 13-17 gjeld tilsvarande så langt dei passsar.

§ 7-2 Fisjon (deling) av statsføretak

(1) Kongen i statsråd kan gjere vedtak om at eit statsføretak (det overdragande føretaket) skal

- a. fordele eigedelane, rettane og forpliktingane sine på føretaket sjølv og eitt eller fleire overtakande statsføretak, eller
- b. fordele eigedelane, rettane og forpliktingane sine på to eller fleire overtakande statsføretak.

(2) Styret i det overdragande føretaket skal utarbeide ein fisjonsplan. Aksjeloven §§ 13-6, 13-9, 13-11 og 14-4 første ledd nr. 1 gjeld tilsvarande så langt føresegnene passsar. Ved fisjon ved overføring til eksisterande

føretak skal styra i dei føretaka som deltek, utarbeide ein felles fisjonsplan.

(3) I det overdragande føretaket blir fisjonen vedteken ved at føretaksmøtet godkjenner fisjonsplanen. Ved fisjon ved overføring til eksisterande føretak er det føretaksmøtet i det eller dei overtakande føretaka som gjer vedtaket om fisjon.

(4) Aksjeloven §§ 14-7 til 14-11 gjeld tilsvarande så langt føresegnene passar.

§ 7-3 Fusjon (samanslåing) av eit statsføretak med eit aksjeselskap eller allmennaksjeselskap

(1) Kongen i statsråd kan gjere vedtak om at eit statsføretak (det overdragande føretaket) kan overdra eigedelane, rettane og forplikingane sine som heilskap til eit aksjeselskap eller eit allmennaksjeselskap (det overtakande selskapet) mot at staten får ei av desse formenene for vederlag:

- a. aksjar i det overtakande selskapet
- b. slike aksjar med eit tillegg som ikkje må overstige 20 prosent av det samla vederlaget.

(2) Ved fusjonen gjeld reglane om fusjon i aksjeloven §§ 13-3 til 13-22 tilsvarande dersom det overtakande selskapet er eit aksjeselskap, og reglane om fusjon i allmennaksjeloven §§ 13-3 til 13-23 dersom det overtakande selskapet er eit allmennaksjeselskap. Når reglane i aksjeloven eller allmennaksjeloven blir nytta, er det føretaksmøtet som blir rekna som generalforsamlinga til det overdragande føretaket.

§ 7-4 Fusjon (samanslåing) av eit statsaksjeselskap eller statsallmennaksjeselskap med eit statsføretak m.m.

(1) Eit statsaksjeselskap eller statsallmennaksjeselskap (det overdragande selskapet) kan overdra eigedelane, rettane og forplikingane sine som heilskap til eit statsføretak (det overtakande føretaket). Styra i det overdragande selskapet og det overtakande føretaket skal utarbeide ein felles fusjonsplan. Fusjonen blir vedteken ved at generalforsamlinga i det overdragande selskapet og føretaksmøtet i det overtakande føretaket godkjenner fusjonsplanen. Føresegnene i aksjeloven §§ 13-6, 13-9, 13-11 og 13-13 til 13-17 eller allmennaksjeloven §§ 13-6, 13-11 og 13-14 til 13-18 gjeld tilsvarande så langt dei passar.

(2) Første ledd gjeld tilsvarande ved fusjon mellom eit heileigd dotterselskap til eit statsføretak og statsføretaket, der statsføretaket er det overtakande føretaket.

§ 7-5 Omdanning av statleg verksemd til statsføretak

(1) Ei statleg verksemd eller ein del av ei slik verksemd kan som heilskap overførast til eit statsføretak ved at eigedelar, rettar og forplikingar som er knytte til verksemda, blir overførte til eit statsføretak.

(2) Det skal utarbeidast ein plan for overføringa. Skal statsføretaket stiftast i samband med overføringa,

skal planen takast inn i stiftingsdokumentet, jf. § 2-2. Føresegnene om stifting av statsføretak i lova her gjeld tilsvarande. Skal verksemda overførast til eit eksisterande statsføretak, skal leiinga av den statlege verksemda og styret i statsføretaket utarbeide planen i fellesskap. Føretaksmøtet til statsføretaket skal godkjenne planen.

(3) Føresegnene i aksjeloven §§ 13-9, 13-11 og 13-13 til 13-17 gjeld tilsvarande så langt føresegnene passar.

§ 7-6 Omdanning av statsaksjeselskap eller statsallmennaksjeselskap til statsføretak m.m.

(1) Eit statsaksjeselskap eller statsallmennaksjeselskap kan dannast om til eit statsføretak ved at generalforsamlinga til selskapet gjer vedtak om dette. Selskapet må ved omdanninga ha ein eigenkapital som minst svarer til innskotskapitalen som følger av vedtektene statsføretaket skal ha etter at statsføretaket er oppretta. Føresegnene om stifting av statsføretak i lova her gjeld tilsvarande.

(2) Styret i aksjeselskapet eller allmennaksjeselskapet skal utarbeide eit framlegg til omdanningsvedtak og ein plan for omdanninga. Planen skal mellom anna innehalde framlegg til vedtekter for statsføretaket.

(3) Aksjeloven §§ 15-2 og 15-3 gjeld tilsvarande.

(4) Kongen kan i forskrift eller for det enkelte tilfellet gi nærare føresegner om omdanning til statsføretak etter paragrafen her.

§ 7-7 Omdanning av statsføretak til statsaksjeselskap eller statsallmennaksjeselskap

(1) Eit statsføretak kan dannast om til eit statsaksjeselskap eller statsallmennaksjeselskap ved at føretaksmøtet til føretaket gjer vedtak om dette. Føretaket må ved omdanninga ha ein eigenkapital som minst svarer til den aksjekapitalen som aksjeselskapet eller allmennaksjeselskapet som føretaket skal dannast om til, skal ha. Reglane om utgreiing i aksjeloven og allmennaksjeloven § 2-6 gjeld tilsvarande.

(2) § 7-6 andre og tredje ledd gjeld tilsvarande.

(3) Kongen kan i forskrift eller for det enkelte tilfellet gi nærare føresegner om omdanning til statsaksjeselskap eller statsallmennaksjeselskap etter paragrafen her.

Kapittel 8. Oppløysing og avvikling

§ 8-1 Vedtak om oppløysing

Vedtaket om å løyse opp føretaket blir gjort av Kongen i statsråd.

§ 8-2 Vedtak om val av avviklingsstyre og avviklingsmåte

(1) Når Kongen i statsråd har vedteke å løyse opp føretaket, skal departementet innan to veker kalle inn til og halde føretaksmøte der det blir valt eit avviklingsstyre og gitt nærare reglar om avviklingsmåten.

(2) Når avviklingsstyret er valt, trer det ordinære styret og dagleg leiar ut av funksjon.

§ 8-3 Melding til Føretaksregisteret

Vedtak om å løyse opp føretaket skal straks meldast til Føretaksregisteret.

§ 8-4 Kreditorvarsel

(1) Ved registrering av meldinga om oppløysing skal Føretaksregisteret kunngjere vedtaket om å løyse opp føretaket i den digitale kunngjeringspublikasjonen til Brønnøysundregistra. I kunngjeringa skal kreditorane til føretaket varslast om at dei må melde krava sine til leiaren av avviklingsstyret innan seks veker frå kunngjeringa. Namnet og adressa til leiaren skal gå fram av kunngjeringa.

(2) Alle kreditorar med kjend adresse skal, om det er mogleg, varslast særskilt av føretaket.

§ 8-5 Stillinga til føretaket under avviklinga

Aksjeloven § 16-5 om stillinga til selskapet under avviklinga gjeld tilsvarande for føretaket.

§ 8-6 Avviklingsbalanse m.m.

(1) Styret skal lage ei oversikt over egedelane, rettane og forpliktingane til føretaket og gjere opp ein balanse med tanke på avviklinga.

(2) Oversikta og balansen skal reviderast.

(3) Oversikta og balansen skal i revidert stand sendast til departementet.

§ 8-7 Dekning av forpliktingane til føretaket

(1) Styret skal sørge for at forpliktingane til føretaket blir dekte så langt ikkje ein kreditor har gitt avkall på krav eller samtykkjer i å ta ein annan som skyldnar i standen.

(2) Om ein kreditor ikkje blir funnen eller nektar å ta imot det som kreditoren har til gode, skal beløpet deponerast i Noregs Bank etter reglane i lov om deponering i gjeldshøve.

§ 8-8 Utdeling til staten

(1) Utdeling av midlar frå føretaket til staten av anna overskot enn utbyte etter § 3-8 kan ikkje skje før forpliktingane til føretaket er dekte og det er gått minst seks veker sidan kunngjeringa av kreditorvarselet i den digitale kunngjeringspublikasjonen til Brønnøysundregistra etter § 8-4.

(2) Utdeling kan likevel skje når det berre står att uvisse eller omtvista forpliktingar og det blir avsett eit tilstrekkeleg beløp til dekning av dei. Med mindre anna er avtalt, skal beløpet setjast inn på felleskonto for føretaket og den kreditoren det gjeld, slik at uttak ikkje kan gjerast utan skriftleg samtykke frå begge partane eller endeleg dom.

§ 8-9 Endeleg oppløysing

(1) Etter at utdelinga er avslutta, skal styret leggje fram eit revidert sluttoppgjer for føretaksrådet.

(2) Når sluttoppgjeret er godkjent av føretaksrådet, skal styret melde til Føretaksregisteret at føretaket er endeleg oppløyst.

(3) Føresegnene om oppbevaringsplikt for selskapsdokument m.m. i aksjeloven § 16-10 fjerde og femte ledd gjeld tilsvarande for avviklingsstyret.

§ 8-10 Ansvar for udekte forpliktingar

(1) Overfor kreditorar som ikkje har fått dekning etter § 8-7 og heller ikkje er tilstrekkeleg tryggja ved avsetning etter § 8-8 andre ledd, heftar staten inntil verdien av det som staten har teke imot ved oppløysinga av føretaket. Overfor slike kreditorar heftar dessutan styremedlemene solidarisk utan avgrensing dersom det ikkje blir godtgjort at dei har opptredd med tilbørleg aktsemd.

(2) Krav frå kreditorar etter første ledd blir forelda tre år etter at den endelege oppløysinga av føretaket vart registrert i Føretaksregisteret.

Kapittel 9. Erstatnings- og straffansvar m.m.

§ 9-1 Erstatningsansvar

(1) Statsføretaket, staten eller andre kan krevje at dagleg leiar eller styremedlemer erstattar skade som dei i den nemnde eigenskapen har valda vedkomande med forsett eller aktlaust.

(2) Statsføretaket, staten eller andre kan også krevje erstatning av den som med forsett eller aktlaust har medverka til skadevalding som nemnd i første ledd. Det kan krevjast erstatning av medverkaren sjølv om skadevaldaren ikkje kan haldast ansvarleg fordi vedkomande ikkje har handla med forsett eller vist aktløyse.

(3) Aksjeloven §§ 17-2, 17-3, 17-5 og 17-6 gjeld tilsvarande så langt føresegnene passar. Aksjeloven §§ 17-3 og 17-5 gjeld tilsvarande for myndet til å krevje offentlig påtale og reise privat straffesak så langt føresegnene passar. Aksjeloven § 17-5 gjeld tilsvarande for krav frå føretaket på tilbakeføring etter § 3-7 og krav på ulovlege gåvøytingar etter § 5-27 tredje ledd.

§ 9-2 Straffansvar

(1) Om medlemmer av styret, dagleg leiar eller revisor med forsett eller aktlaust bryt ei føresegn som er gitt i eller i medhald av lova her, blir dei straffa med bøter eller, under skjerpande forhold, med fengsel i inntil eitt år.

(2) Om medlemmer av styret, dagleg leiar eller revisor viser grov uforstand når dei utfører vervet sitt for føretaket, blir dei straffa med bøter eller, under skjerpande forhold, med fengsel i inntil eitt år.

(3) Foreldingsfristen for å reise straffesak etter første og andre ledd er fem år.

§ 9-3 Rettargangsreglar og berekning av fristar

Rettargangsreglane i aksjeloven § 18-1 og § 18-3 gjeld tilsvarende så langt føresegnene passar. Det same gjeld aksjeloven § 18-4 om berekning av fristar.

Kapittel 10. Ikraftsetjing, overgangsføresegner og endringar i andre lover

§ 10-1 Ikraftsetjing

(1) Lova gjeld frå den tida Kongen fastset. Kongen kan setje føresegnene i kraft til ulik tid.

(2) Frå den tida lova tek til å gjelde, blir lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak oppheva.

§ 10-2 Overgangsføresegner

(1) Eit statsforetak som er oppretta før lova tek til å gjelde, blir rekna som statsforetak og følger reglane i lova her.

(2) Forskrifter som er gitt i medhald av lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak, gjeld også etter at lova her har teke til å gjelde.

(3) Departementet kan gi nærare overgangsføresegner i forskrift.

§ 10-3 Endringar i andre lover

Frå den tida lova trer i kraft, skal følgande endringar gjerast i andre lover:

1. I lov 14. desember 1917 nr. 16 om konsesjon for rettigheter til vannfall mv. skal § 5 første punktum lyde:

Foretak som er organisert etter *statsforetakslova*, og norske kommuner og fylkeskommuner kan få konsesjon til å erverve eiendomsrett til vannfall på de nærme-
re vilkår Kongen fastsetter.

2. I lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak skal følgande føresegner lyde:

§ 3-9 første ledd nr. 4:

4. Styremedlemmene og i tilfelle varamedlemmer og hvem som er styrets formann. Videre skal registeret inneholde opplysninger om observatører, jf. *statsforetakslova* § 5-3 første og tredje ledd.

§ 3-9 første ledd nr. 7:

7. Styremedlemmers og varamedlemmers kjønn, samt opplysninger om medlemmet er valgt blant de ansatte etter *statsforetakslova* § 5-3 eller lov 15. juni 2001 nr. 93 om helseforetak m.m. § 22 og § 23.

3. I lov 26. mars 1999 nr. 14 om skatt av formue og inntekt skal følgande føresegner lyde:

§ 2-2 første ledd bokstav f:

f. statsforetak etter *statsforetakslova*,

§ 2-36 første ledd bokstav d:

d. statsforetak etter *statsforetakslova*

4. I lov 19. desember 2003 nr. 130 om Innovasjon Norge skal § 36 a lyde:

§ 36 a. Oppløsning og avvikling

Ved oppløsning og avvikling gjelder bestemmelse-
ne i *statsforetakslova* §§ 8-1 til 8-4 og §§ 8-7 til 8-10 så
langt de passer.

II

1. Loven gjelder fra den tiden Kongen bestemmer. Kongen kan bestemme at de ulike bestemmelsene skal begynne å gjelde til ulik tid.
2. Kongen kan fastsette overgangsregler.

Oslo, i næringskomiteen, den 18. mars 2025

Erling Sande

leder

Kari Elisabeth Kaski

ordfører

